

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Tanklarla gelen
devrimle
gitmelidir!Karkâren hemü
velâtan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:18, Sayı:242
19 Eylül 1983

CEK - AL

Andropof yoldaşın SBKP Merkez Komitesi'nin Haziran plenumunda yaptığı konuşmanın tümünü yayınlıyoruz. Bu önemli ve öğretici konuşma, İngilizce çıkan bir Sovyet yayın organı olan Soviet News gazetesinin 15 Haziran tarihli sayısından çevrilmiştir.

Andropof yoldaşın Haziran Plenumunda yaptığı konuşma

Yoldaşlar, plenum toplantımız parti çalışmasının temel sorunlarından birini, komünizmin inşasının en önemli bileşen parçalarından birini görüşüyor. İçinde bulunulan koşullarda partinin, ideolojik çalışmada önde gelen görevleri öz olarak nedir?

Birincisi, bizim bütün ideolojik, eğitim ve propa ganda çalışmamız, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme sürecinde çözmekte olduğu büyük ve karmaşık görevlerin düzeyine kararlılıkla yükseltilmelidir. Her düzeydeki parti

komitesi ve her parti örgütü anlamalıdır ki, uğraşmak zorunda kaldıkları öteki sorunlar (ekonomik, örgütsel, vb.) ne kadar önemli olursa olsun, ideolojik çalışma hızla ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmadaki eksikliklerin, bu eksiklikler olduğunda halkın bilincinin yeterince olgunlaşmamasının getirdiği ciddi zararları açıklıkla görüyoruz. Öte yandan da, ideolojik çalışma daha etkin olduğunda, yığınlar partinin siyasetini daha iyi anlayıp, halkın yasamsal çıkarlarıyla uyum içinde bir siyaset olarak onu

benimsediklerinde, ilerleme hızının nasıl arttığını daha bugünden iyi hissediyoruz.

İkincisi, elimizin altında, devasa bir eğitim ve aydınlatma araçları yığınağı var. Bunlar basın, radyo, televizyon, sözlü propaganda ve değişik türdeki eğitim kuruluşlarının koca ağıdır. Bütün bunlar, Konstantin Çernenko yoldaşın raporunda da, tartışmada da uzun uzun ele alındı. Şimdi sorun, bütün bu araçlardan, daha doğru yararlanmak, onları daha gayretli, daha yaratıcı bir biçimde, özellikle Sovyet halkının eğitim

düzeyinin ve gereksinimlerinin önemli ölçüde artmış olduğunu dikkate alarak kullanmaktır. Burada henüz öğreneceğimiz çok şey var ve bu yolda ana düşmanlarımız formalizm (biçimcilik—İ.S.), basmakalıplık, ürkeklik, ve zaman zaman düşünce tembelliğidir. Aynı zamanda, şu önermeden yola çıkmalıyız: Komünistlerin ve sosyalist toplumumuzun bütün yurttaşlarının bilincini oluşturmak, yalnızca profesyonel ideologların, propagandistlerin ve yığın iletişiminde çalışanların sorunu değildir. O, tüm partinin bir davasıdır.

Üçüncüsü, kadrolar sorunudur. Cumhuriyetlerde, bölgelerde, yörelerde, kentler ve semtlerdeki tüm parti komitelerinde, nüfusun değişik kesimleriyle—işçilerle, kolektif çiftçilerle, aydınlarla, gençlerle—ideolojik çalışmayı ustaca örgütlemeye yetenekli ve yaptığı işin sorumluluğunu taşıyacak, özel yetiştirilmiş kadrolar olmalıdır. Bunlar sayılan ve eğitim görmüş kişiler olmalıdır. Bunlar için gerekli koşullar yaratılmalı ve onların niteliklerinin sistemli olarak geliştirilmesine dikkat gösterilmelidir. Onların çalışmalarını değerlendirme ölçütüne gelince, bunun tek ölçütü vardır: Yığınların siyasal bilincinin ve emek çalışmasının düzeyi.

Dördüncüsü, toplumsal ve hepsinden önce ekonomik bilimler alanındaki ideolojik ve teorik çalışma, bilimsel kuruluşlarımızın ve her bilim adamının çalışmasında, yeni, önemli ölçüde daha yüksek bir standart tutturulmalıdır. Yaşamın toplumumuzun önüne koyduğu gerçek, pratik görevlere doğru kararlı bir dönüş gereklidir. Bu görevlerin çözümünde, doğal bilimler olduğu kadar, toplumsal bilimlerde partinin ve tüm halkın etkin bir yardımcısı olmalıdır.

Beşincisi, siyasal eğitim ve yığınsal siyasal öğrenim ağımızın işleyişinde bir stil değişikliği büyük bir rol oynamalıdır. Herşeyden önce formalizme (biçimcilik—İ.S.), şu ya da bu genel önermenin mekanik ve ölü bir biçimde ezberlenmesine (ya da hazırlanmış bir metinden okunmasına) bir son verilmelidir. Siyasal öğrenimin özü, herkesin, partinin günümüz koşullarındaki siyasetini daha derinden anlaması, elde ettiği bilgiyi pratikte uygulayabilmesi, kendi görevi hakkında daha açık bir fikre sahip olması ve somutta onu yerine getirmesidir.

İdeolojik savaşım

Altıncısı, insanlığın içinde yaşamakta olduğu şu tarihsel dönemin kendine özgü doğasını, tüm eğitim ve propandada çalışmasında sürekli olarak dikkate almak gerekiyor. Ve bu dönemi belirleyen, birbirine taban tabana zıt iki dünya görüşü, iki siyasal doğrultu—sosyalizm

Her düzeydeki parti komitesi ve her parti örgütü anlamalıdır ki, uğraşmak zorunda kaldıkları öteki sorunlar (ekonomik, örgütsel, vb.) ne kadar önemli olursa olsun, ideolojik çalışma hızla ön plana çıkmaktadır.

ve emperyalizm—arasında yoğunluğu ve keskinliği açısından tüm savaş sonrası dönemde eş görülmek bir karşılaşmadır. Dünyadaki milyarlarca insanın kafalarını ve yüreklerini kazanma savaşımı sürüyor. Ve insanlığın geleceği hiç de küçük olmayan bir ölçüde bu ideolojik savaşımın sonucuna bağlıdır. Bundandır ki, tüm dünyadaki en geniş halk yığınlarına sosyalist toplum hakkındaki, onun yararları ve barışçıl siyaseti hakkındaki doğruyu, anlaşılabilir ve ikna edici bir biçimde götürebilme yeteneği olağanüstü önem taşıyor. Yalancı, yıkıcı emperyalist propagandayı ustaca sergilemek de bundan daha az önemli değildir. Bize gerekli olan, iyi düşünülmüş, dinamik ve etkin, tek bir karşı-propaganda sistemidir.

Kısacası, ideolojik alanda yapacağımız çok şey vardır ve bu işi yapmamız gerekiyor. Onu ertelememeliyiz.

Ancak, en çarpıcı ve ilgi çekici propaganda, en yeterli ve akıllı öğreti, en hünerli sanat bile, günümüzdeki yaşamın gerçekleriyle yakından bağlı ve daha ileriye gitmenin yolunu gösteren engin fikirlerle doldurulmamışsa, amacına ulaşmakta başarısızlığa uğrar. Bu anlamda, SBKP programının, 26. Kongre kararıyla hazırlanan yeni basımı, ideolojik çalışma ve genel olarak tüm parti çalışması açısından olağanüstü önemli bir rol oynayacaktır.

Şimdiki parti programı, kongre kararlarında da söylendiği gibi, dünyanın

Aynı zamanda şu da açıkça söylenmelidir ki, programın bazı maddeleri zaman sınavından tam ölçüde geçemedi. Çünkü bunlar, gerçeklerden kopukluk, şeylerin önünden gitme ve yersiz bir biçimde ayrıntıya saplanıp kalma öğeleri taşıyordu.

toplumsal gelişimini belirleyen yasaları, partinin ve Sovyet halkının komünizm için savaşımının amaçlarını ve ana görevlerini genelde doğru koyuyor. Programın temel önermelerini yaşam doğruladı. Programa yazılanların çoğu zaten yerine getirildi. Aynı zamanda şu da açıkça söylenmelidir ki, programın bazı maddeleri zaman sınavından tam ölçüde geçemedi. Çünkü bunlar, gerçeklerden kopukluk, şeylerin önünden gitme ve yersiz bir biçimde ayrıntıya saplanıp kalma öğeleri taşıyordu. Bunun yanı sıra, son 20 yılda, hem Sovyet toplumunun, sosyalizmin öteki ülkelerinin yaşamında ve hem de bir bütün olarak dünyanın gelişmesinde birçok önemli değişiklik oldu. Bütün bunlar, derin bir teorik çözümleme gerektiriyor ve partinin, iç ve dış siyasal alanındaki uzun dönemli stratejisini çizirken dikkate alınmalıdır.

Gerçekçi çözümleme

Varolan durumun gerçekçi bir çözümlemesi ve geleceğe ilişkin, yaşamın deneyimini komünist partimizin sonul amaçlarıyla bağlayan net köşetaşları—SBKP programının yeni basımında insanın görmek istediği şey budur. V.İ.Lenin şöyle demişti: “Programda, hiçbir biçimde abartmadan, bütünüyle nesnel olarak, verilerden ayrılmadan, ne olduğunu ve ne yapmak istediğimizi söylemeliyiz.” İşte yoldaşlar, biz de böyle davranmalıyız.

Ekonomide, siyasette ve ideolojide manzaranın doğru anlaşılması için herşeyin başında gerekli olan, içinde geçmekte olduğumuz toplumsal gelişme evresinin doğası hakkında net bir fikre sahip olmaktır. Parti bunu gelişmiş sosyalizm evresi olarak tanımladı. Bu, sosyalist ilkelerle uyumlu bir ekonomik tabanın, toplumsal yapının ve siyasal sistemin artık tümüyle yaratılmış olduğu, sosyalizmin, alışılmış olduğu gibi söylessek, kendi kolektivist temelinde geliştiği bir toplumdur.

Doğaldır ki, bütün bunlar, yarattığımız toplumun mükemmel sayılabileceği anlamına gelmiyor. Onun hâlâ, bugünkü gelişme düzeyi için doğal olan, nesnel olarak belirlenen çok sayıda güçlüğü vardır. Özne nedenlerden, halkın her zaman ustaca ve örgütlü olmayan çalışmasından kaynaklanan bir dizi eksikliği de vardır. Ve varolan koşullarda parti programı herşeyden önce, gelişmiş sosyalizmin ve dolayısıyla komünizme doğru daha çok ilerlemenin, planlı ve çok yönlü mükemmelleştirilmesinin programı olmalıdır. Görünen odur ki, program metni, gelişmiş sosyalizm döneminin ayrıntılı bir nitelendirilmesini içermelidir.

İyi bilinir ki, her toplumun oluşumu-

nu, uzun erimde, onun üretici güçlerinin gelişmişlik düzeyi ve üretim ilişkilerinin doğası ve durumu belirler. Bizim toplumsal gelişmemizde, artık öyle bir tarihsel çizgiye yaklaştık ki, üretici güçlerde derin niteliksel değişimler ve üretim ilişkilerinde onun karşılığı olan mükemmelleşme yalnızca olgunlaşmamış, aynı zamanda kaçınılmaz olmuştur. Bu yalnızca bizim dileğimiz değildir yoldaşlar, bu nesnel bir zorunluluktur, bundan kaçınmanın hiçbir yolu yoktur. Ve bununla yakından ve karşılıklı bağlı olarak, halkın bilincinde, toplumsal yaşamın üstyapı olarak adlandırdığımız tüm biçimlerinde de değişiklikler yer almalıdır.

Ekonomik alanda ana görev emek üretkenliğinin genel olarak yükseltilmesidir. Bu alanda dünyanın en yüksek düzeyine ulaşmaya çabalamalıyız. Çünkü boşuna değildir ki, Lenin bunu yeni toplumsal sistemin utkusu açısından uzun erimde en önemli, ana nokta olarak gördü. Bu görev, bugün bilimsel ve teknolojik devrim koşullarında, hem kendi iç gelişmemiz ve hem de uluslararası açıdan özel bir önem kazanmıştır.

Görünebilir gelecekte ülkemizde üretici güçlerin gelişmesinin izleyeceği yol ne olacaktır?

İvedi hedef açıktır: Herşeyden önce, sahip olduğumuz şeyleri bir düzene sokmak, ülkenin üretim, bilimsel ve teknik potansiyelinin en mantıklı biçimde değerlendirilmesini sağlamak gereklidir. Ve bu, tarım, ulaştırma ve hizmet endüstrisi gibi kollardaki geri kalışın üstesinden gelmeyi de içeriyor. Rapor ve tartışmada, partinin girişimiyle ülkede başlatılan disiplin ve düzenin güçlendirilmesi, örgütlenmenin ve sorumluluğun artırılması savaşımına değinildi. Ben vurgulamak istiyorum yoldaşlar: Bütün ekonomik mekanizmanın tıkır tıkır ve sekteye uğramadan çalışmasını sağlamak hem bugünün bir gerekliliği hem de yarın için bir programatik görevdir. Bu toplumsal sistemimizi mükemmelleştirme genel sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Üretici güçlerde nitel bir değişimin ana yolu, doğal olarak, intensif gelişmeye geçmekten, sosyalist sistemimizin üstünlüklerini bilimsel teknolojik devrimin kazanımlarıyla, hem de onun, çok sayıda üretim alanında büyük teknolojik değişikliğe yol açma umudunu taşıyan en son aşamasının kazanımlarıyla gerçekte bütünleştiğimizden geçer. Sanırım herkes kabul edecektir ki, partinin ve halkın çalışmasının bu doğrultusu parti programının yeni basımında hakkıyla yansıtılmalıdır.

Tek bir bilimsel-teknik siyaset şimdi belirleyici önem kazanıyor. Hem bugün için, hem yarın için makineler, mekanizmalar ve teknolojiler yaratılmasında

devasa bir görev bizi beklemektedir. Üretimde otomasyona gitmek, bilgisayarların ve robotların en yaygın kullanımını ve yeni ürünlerin yapımı için üretimin hızlı ve etkin biçimde yeniden ayarlanmasına olanak tanıyacak esnek teknolojinin sunulmasını sağlamak zorunda kalacağız. Enerji endüstrimizin geleceği, herşeyden önce en son atom reaktörlerinin kullanımı ve gelecekte aynı zamanda denetimli termonükleer birleşme sorununun pratik çözümüdür. Gündemde ayrıca özellikleri önceden belirlenmiş maddelerin üretimi, biyoteknolojinin geliştirilmesi, endüstride israfsız ve enerji tasarruf eden teknolojilerin yaygın kullanımı gibi görevler de vardır. Bütün bunlar ekonomimizde gerçek bir devrime yol açacaktır.

Yenileşme hareketi

Ne yazık ki yoldaşlar, hepinizin bildiği gibi bizim için güç olan, bilim ve teknolojinin kazanımlarını pratiğe sokmaktır. Yenilikten uzak duran hiçbir şey kaybetmezken, kaybeden, "risk" alıp da kendi işletmesine yeni teknoloji sokan, yeni makineler kullanan ya da üreten ekonomik menajer oluyor. Dolayısıyla, görev, öyle bir örgütsel, ekonomik ve moral önlemler sistemi oluşturmaktır ki, hem menejerlerin, hem işçilerin hem de doğal bilimciler ve desinatörlerin makine yenilemeye ilgi duymasını getirsin ve eski moda çalışmayı kârsiz yapsın. Devlet planlama komitesi, bilimler

Bizim toplumsal gelişmemizde, artık öyle bir tarihsel çizgiye yaklaştık ki, üretici güçlerde derin niteliksel değişimler ve üretim ilişkilerinde onun karşılığı olan mükemmelleşme yalnızca olgunlaşmamış, aynı zamanda kaçınılmaz olmuştur. Bu yalnızca bizim dileğimiz değildir yoldaşlar, bu nesnel bir zorunluluktur, bundan kaçınmanın hiçbir yolu yoktur. Ve bununla yakından ve karşılıklı bağlı olarak, halkın bilincinde, toplumsal yaşamın üstyapı olarak adlandırdığımız tüm biçimlerinde de değişiklikler yer almalıdır.

akademisi, bilim ve teknoloji için devlet komitesi şimdi bunun üzerinde çalışıyor. Ancak bu daha çabuk yapılmalıdır, çünkü zaman kaybı ülkeye pahalıya mal oluyor.

Ve söylemeye bile gerek yok ki üretimin etkinliğini arttırmak için el emeği kullanımını, en başta çok yönlü makinalaşma yoluyla, çok büyük ölçüde azaltmak gerekiyor. Özellikle şimdi hâlâ ele dayanan, yorucu fiziksel, az nitelikli ve tekdüze emeğin kullanıldığı üretim dallarında robotların yaygın kullanılmasıyla emek üretkenliği alanında durum radikal olarak değiştirilecektir. Bu, yüz binlerce insanın başka, daha iyi koşullarda çalışmasını, işinden daha çok doyum duymasını olanaklı kılacaktır. Ve bu da temel öneme sahiptir yoldaşlar. Bu komünizmin inşasındaki ana görevlerden birinin — el ile çalışma ve kafa ile çalışma arasındaki özsel farklılıkları kaldırma görevinin — çözümünü yakınlaştıracaktır.

Genelde, ana üretim gücü tabii ki insandır, onun üretici çalışmasıdır. Burada yalnızca bilinçli disiplini, işe yaratıcı bir yaklaşımı değil, aynı zamanda halkın çalışmasının ve karşılığını almasının, kusursuz ve yetkin örgütlenmesini kastediyorum.

Buradan üretim ilişkilerinin mükemmelleştirilmesi sorununa geliyoruz. Bu ilişkilerin temeli, üretim araçlarının toplumsal sahipliğidir. Bilindiği gibi bizim ülkemizde bunun ikili biçimi var: Devlet mülkiyeti ve kolektif çiftlik kooperatif mülkiyeti. Gelecekte bu iki biçimin, bir tek sahiplik biçimi, bütün halkın sahipliği altında kaynaşmasını görüyoruz. Doğaldır ki, kolektif çiftliklerin devlet çiftliğine mekanik dönüşümü yoluyla değil. Pratik gösteriyor ki başka yollar vardır — örneğin, agroendüstriyel entegrasyon, inter-kollektif çiftliğin ve kolektif çiftlik-devlet çiftliği karışımının gelişimi. Bütünüyle bu problem, derinliğine ve açık bir biçimde programda aydınlatılmalıdır.

Başka önemli bir yön daha var. Unutmamalıyız ki, gelişimi, sosyalizmin, işe göre dağıtımını da içeren ana ilkeleriyle düzenlenen sosyalist bir toplumda yaşıyoruz. Bu ülkede herkesin eşit hakkı vardır ve topluma karşı eşit görevlerle yükümlüdür. Maddi nimetlerden eşit yararlanma anlamındaki tam eşitlik ise ancak komünizm altında olanaklı olacaktır. Fakat bundan önce uzun bir yol katetmek zorunda kalacağız. Bu, hem ekonomide ve hem de halkın bilinci açısından çok daha yüksek bir düzey gerektirecektir. Şimdilik, toplumsal tüketim fonlarının belli bir bölümünü saymazsak, ülkemizdeki her yurttaş yalnızca niceliğine ve niteliğine göre toplumsal olarak yararlı emeğinin karşılığı olan maddi nimetlerden ve

yalnızca bu kadardan yararlanma hakkına sahiptir. İşte burada, kesin muhasebe ve bu ilkenin kesin gözetimi önemlidir.

Kapsamlı planlama

Üretim ilişkilerini geliştirmek, aynı zamanda, planlama ve iş yönetiminde radikal bir gelişmeyi de gerekli kılar. Birleşik bir ulusal ekonomik yapı oluşturduk ve bölgeler ve ana ekonomik sorunlar açısından kapsamlı planlamada belli bir deneyim biriktirdik. Bunun en son örnekleri, Yiyecek Programı ve uzun erimli ana bir belge, günümüz koşullarında bir çeşit GOELRO planı (ülkenin elektrikleştirilmesi için Lenin'in hazırlattığı program) gibi olan Enerji Programı'dır. Bu programları uygulamak için, partinin, devletin ve bütün halkın çok iş yapması gerekecek. Fakat planlamamızdaki kaynakların haklı gösterilemeyecek denli sığ dağılımı, planlarda denge eksikliği, meta miktarıyla nüfusun geliri arasındaki açıklık gibi eksiklikler de çok iyi biliniyor. Böyle şeylerden kurtulmak, hem siyasal, hem de ekonomik bir görevdir.

Üretim ilişkilerinin gelişimi, bugün, sosyalist yarışma hareketinin örgütlenmesinden de yeni istemlerde bulunuyor. Şu anda bu hareketin ana biçimlerinden biri, üretim planlarının daha çok nicel göstergelerle aşılması için olan yarışmadır. Birçok durumda, özellikle doğal maddeler üreten endüstride, önceki gibi bu yerindedir. Bununla birlikte, sanıyorum ki, şimdi dikkatleri, yarışma hareketinin, üretilen malın kalitesini yükseltme ve üretim kapasitelerini, hammadde, enerjiyi ve iş zamanını daha iyi kullanım gibi amaçlarında yoğunlaştırmak yerinde olacaktır. Ve doğaldır ki, bir ton metalden bir kilo ekmeğe kadar herşeyde anlamlı bir ekonomi olmalıdır.

Genelinde, aynen öteki kamu girişkenlikleri ve yığın hareketlerinde olduğu gibi, sosyalist yarışma hareketinin de biçimleri, katı ve değişmez değildir. Toplumun maddi ve kültürel olgunluk düzeyine bağlı olarak değişirler ve bütün yararlı ve anlamlı girişimleri zamanında fark etmek, desteklemek ve yaygınlaştırmak partinin görevidir.

Yoldaşlar, ekonomik ve toplumsal siyasetler arasında sıkı bir bağ güvence altına alma gereksinimini 26. Kongre'de en kesin bir biçimde vurguladık. Ve bu oldukça anlaşılır birşeydir: Çünkü ekonomik alandaki çabalarımızın sonul hedefi, halkın yaşam koşullarını iyileştirmektir.

Ekonomik planlarımızı çizerken, toplumumuzun gelişmesinin, toplumsal, ulusal, demografik başlıca etkenlerini

Bu ülkede herkesin eşit hakkı vardır ve topluma karşı eşit görevlerle yükümlüdür. Maddî nimetlerden eşit yararlanma anlamındaki tam eşitlik ise ancak komünizm altında olanaklı olacaktır. Fakat bundan önce uzun bir yol katetmek zorunda kalacağız. Bu, hem ekonomide ve hem de halkın bilinci açısından çok daha yüksek bir düzey gerektirecektir.

hesaba katmayı ve planlarda yansıtmayı öğrenmeliyiz. Bu, partinin birleşik bir siyaseti, toplumsal gelişmenin birleşik bir stratejisi olmalıdır.

Kültürel düzey

"Yaşam standartlarını yükseltme" formülü ülkemizde sık sık kullanılır. Fakat bu zaman zaman basitleştirilmiş bir biçimde, yalnızca nüfusun gelirinin ve tüketim malları üretiminin büyümesi olarak anlaşılıyor. Gerçekte yaşam standartları kavramı çok daha geniş ve zengindir. Halkın, günlük yaşamda, davranışında ve mantıklı tüketim diye adlandıracağım şeydeki kültürel standartlarını da içeren, bilincinin ve kültürel düzeyinin sürekli bir gelişimini kapsar. Yine bu kavramın kapsamı içine, iyi bir kamu düzeni, sağlık, rasyonel bir beslenme ve kamu servislerinin yüksek bir kalitede olması da (ki, bu alanda bilindiği gibi ülkemizde çok şey iyi olmaktan uzaktır) girer. Bu, aynı zamanda, boş zamanın, moral ve estetik açıdan yeterli bir kullanımını içerir. Kısacası, hepsi biraraya konunca, uygun olmak ve sosyalist ilkeler çizgisinde olmak diye özetlemeye değer herşeyi kapsar.

Nüfusun ev koşullarını iyileştirmede, ülkemizde çok büyük ilerlemeler kaydedildi. Fakat henüz birçokları için ev sorunu şiddetli bir sorun olmayı sürdürüyor. Çok zaman geçmeden bu sorunu ağırlığıyla çözmüş olacağız, her aile yalnızca kendi kullandığı bir daireye kavuşacaktır. Fakat şu sağlanmalıdır ki, yaşamın öteki güzel şeylerinde olduğu gibi, daireler de adil bir biçimde, söz konusu kişinin nasıl çalıştığı gibi etkenler göz önünde tutularak dağıtılmalıdır. Belki de kooperatif temelde konut yapımının daha yaygın gelişimini ve işletmelerin fonlarının inşaat için —

yalnızca yerleşim konutları da değil, ama olabilen ve gereken durumlarda, yaşlılar için pansiyon ve evlerin kurulması için — kullanımını sağlamak yerinde olur. Bu yalnızca ekonomik açıdan iyi olmakla kalmayacak, aynı zamanda, halkta bir kolektivizm hissi ve kamu işlerinde karar mekanizmasına doğrudan katılım duygusu beslemeye yardımcı olacaktır.

Yapılan işin karşılığını para olarak ödeme sistemini iyileştirmek yeterli değildir, talep olan mallardan gerekli miktarda üretmek de gerekir. Ve bunlar için, hiçbir tolerans payı bırakılmadan, en yüksek kalite standardı konmalıdır. Şimdilerde, insanın bazen canı sıkılıyor: Başlangıç maddeleri iyi olduğu halde çıkan ürünün kalitesi öyle oluyor ki, halk, iyi, zevkli yapılmış şeyleri almak için vurguncuya daha fazla ödeme yapmayı tercih ediyor. Bu durum düzeltilmelidir ve hem de geciktirilmeden düzeltilmelidir.

Nüfusa kesintisiz olarak kaliteli yiyecekler sağlamak özellikle gereklidir. Ve bu, bu açıdan olabilen en çok kendine yeterliliğe ulaşacak bir yoldan yapılmaktadır. Yiyecek Programı'mızın amacı bu sorunu çözmektir.

Sağlık servislerinin sorunları kuşkusuz, partinin toplumsal siyasetinde giderek artan önemde yer tutacaktır. Dünyanın ilk parasız sağlık servisleri sisteminin demokratik karakteri herkesçe biliniyor. Fakat kalitesinin düzeyi, gelişmiş sosyalizmin istemlerini her zaman karşılamaktan uzaktır. Buna son yıllardaki parti kararlarında birçok kez işaret edildi. Fakat bu kararları uygulamak hiç de az çaba ile olmayacak. Hastalıkların önlenmesi sorunu özel dikkat istiyor. Buna ulaşmanın bir yolu, bütün nüfusu yıllık koruyucu muayeneden geçirmektir. Bu kamu sağlığını ilgilendiren bir sorundur, yani, toplumsal ve ekonomik olarak büyük önemi olan bir sorundur.

Partinin iç siyasetindeki bütün bu büyük görevlerin çözümü, toplumun toplumsal homojenliğine doğru bir ilerleme anlamına gelecektir. Teorik olarak ortaya konan ve birçok kuşak komünistin düşünce yaşayan bu yüce amaç, bugün biçim için acil pratiğe ilişkin bir sorun olmuştur. Herşeyiyle deneyim gösteriyor ki, toplumun sınıfsız yapısının kuruluşu, ağırlığıyla, olgunlaşmış sosyalizm aşamasında gerçekleşecektir. SBKP 26. Kongresi'nin bu sonucu, açıktır ki, parti programının yeni basımında yansıtacaktır.

Parti, gelecek yılların ve onyılların, siyasal, ideolojik üstyapıda ve toplumun manevi yaşamında büyük değişiklikleri de beraberinde getireceği inancıyla hareket ediyor.

Önce, siyasal sistemimizin gelişimi,

sosyalist devletin ilerlemesi ve sosyalist demokrasinin genişlemesi hakkında konuşacağım. Bu alanda işlerlikte olan parti programında bulunan pek çok hedef, özellikle, SSCB'nin yeni Anayasa'sının kabulünden sonra artık gerçekleşmiştir. Temsilcilerle ve genel olarak Sovyetlerle nüfus arasındaki bağlar belirgin biçimde güçlendi. Başlıca yasa tasarılarının ulusal çapta tartışılması, kendini pratiğimizde sıkıca yerleştirmiştir. Halk denetiminin rolü büyüdü. Artık pratik olarak şehirde ve köydeki bütün çalışanları kapsayan sendikalar daha aktifleşiyorlar.

Kıscacı, çok şey yapıldı. Fakat, tabii, yapılması gereken ya da yapılabilecek olan herşey yapılmadı.

Daha çok demokratikleşme

Örneğin, devlet ve kamu yaşamının başlıca konuları üzerine karar almadaki varolan işleyişi alalım. Bunu daha çok demokratikleştirmek için olanaklar vardır. Böyle karar taslaklarının, emek kolektiflerinde daha geniş tartışılmasını, uygun durumlarda, sendikaların, Komsomol'un, kadın örgütlerinin çıkarttıkları sonuçların aksatılmadan incelenmesini, emekçi halkın önerilerine en dikkatli bir yanışıma kastediyorum. Ve önde gelen yürütme organlarının çalışmasında ve düzenli hesap vermesinde nüfusa daha açık olmak, parti ve devlet organlarının eylemlerini, halkın gereksinim ve çıkarlarına daha yakınlaştırmaya yardımcı olmayacak mıdır?

İşletmecilik aygıtını küçültme ve basitleştirme görevi parti programında kaydedilmiştir. Sanıyorum ki, önce olduğu gibi, bu göreve acil gözüyle bakılmalıdır. Bu, Lenin'in çok önceden özel önem taşıyan bir sorun olarak koyduğu, hem pratik hem de siyasal bir ilkesel sorundur. Bugün, bu açıdan birşeyler yapılıyor ama yeterli değildir. Yoldaşlar, eminim ki, birçok kurumun ve örgütün kadrosu, yaptıkları işe bir zarar gelmeden büyük çapta düşürülebilir. Böylece boşa çıkarılan insanlar, personel darlığı çekilen yerlerde kendilerine her zaman iş bulacaklardır.

Üretimin yönetiminde demokratik ilkelerin daha da gelişimi konusu, tabii ki parti programının yeni basımında önemli bir yer tutmalıdır. SSCB Yüce Sovyeti'nin yarınki oturumu, iş kolektifleri üzerine ilk yasa tasarısını ele alacaktır. Bu, büyük siyasal önemde bir eylemdir. Yasanın ayrıntılı ve gerçekten ulusal çapta bir tartışmadan sonra kabul edilecek olması yerinde ve doğrudur. Ve yasanın tam ölçüde yaşama geçirilmesi çok önemlidir.

Toplumun çıkarlarını ve yurttaşların haklarını koruyan yasalara en sıkı

biçimde uyulmadan toplumsal gelişmemizin olağan ilerlemesi olanaksızdır. Özellikle, devlet, kamu mülkünü, resmî yetkiyi kişisel zenginlik için kullanma durumlarını tümüyle ortadan kaldırmak gereklidir. Gerçekte, bu, sistemimizin ta özünü torpillemekten başka birşey değildir. Burada hukuk acımasız ve uygulanması kaçınılmaz olmalıdır. Halkın çıkarlarını savunmak, sosyalist demokrasimizin temel direklerinden biridir.

Birşey daha var yoldaşlar. Demokratik ilkelerimizin ve normlarımızın eylemlerle desteklenmediği, insanların yalnızca biçimden, eylemlerin biçimsel benzerliğinden hoşnut olduğu durumlara karşı gerçek bir savaş ilan etmeliyiz. Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının değeri ne olabilir? Ya da, işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa

Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının değeri ne olabilir? Ya da, işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa, halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?

halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?

Söylenenlerin asla yapılanlarla uyumsuzluk içinde olmamasına ve sorunun özünün yerine biçimin geçirilmemesine dikkat etmek son derece büyük öneme sahiptir. Bu isterseniz şöyle diyelim ki, devlet ve toplum yaşamının her alanında sosyalist demokrasimizi geliştirmek için ana potansiyellerden biridir.

Daha uzun erimli bir perspektife gelince, bunu, biz komünistler, Sovyet devletinin halkın kendi öz yönetimine doğru adım adım gelişmesinde görüyoruz. Bize göre bu, tüm halkın devletinin daha çok gelişmesiyle ve yığınların toplumun işlerinin yönetilmesine daha geniş katılımıyla olacaktır.

Açıktır ki bu süreç kendi kendine ya da salt birilerinin iyi niyetiyle gerçekleşmeyecektir. Bu, hem toplumun maddi olanaklarıyla, hem de yığınların siyasal anlayış ve kültür düzeyiyle koşulludur. Bunu anlamak ve hatırlamak çok önemlidir. Demokrasinin gelişmesinin daha ileri yollarını ve biçimlerini soyut olarak aramamak, deneyimden hareket etmek. Programımızın amaçlarının gerçekleştirilmesinin garantisini burada yatıyor.

Sosyalist enternasyonalizm

Söylemeye bile gerek yok ki, yoldaşlar, SBKP programının yeni basımında, partinin milliyetler siyasetine ilişkin konular uygun bir yer tutacaktır. Önce, gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesinin, iyi düşünülmüş ve bilimsel tabana oturtulmuş bir milliyetler siyasetini zorunlu olarak içermesi gerektiğine işaret etmeliydim. Bu Lenin'in bize bıraktığı ilkeler üzerine oturur: Ülkenin tüm uluslarının ve milliyetlerinin tam eşitliği, kardeşçe bir birlik içinde özgür gelişmeleri ve onları birbirine yakınlaştırma yönünde doğru bir rota. Bu siyasetin yaşama geçirilmesi, tüm Sovyet halkının, sosyalist enternasyonalizm ruhuyla ve Sovyetler Birliği'nin tüm halklarının çıkarlarının birliğini derinden kavrayan tutarlı bir eğitimi gerektirir ve gelecekte de gerektirecektir.

Yoldaşlar, gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesi, halkın ruhsal gelişmesi için yapılması gereken büyük miktarda çalışma olmadan düşünülemez.

Bir kişinin biçimlenmesi, yaşamının erken yıllarında başlar. Plenum toplantısı sırasında, okullarımızın ve öteki eğitim kurumlarımızın çalışmaları hakkında çok konuşuldu. Ben birşeyi vurgulamak isterim: Parti, ülkemizde insanın yalnızca belli miktarda bilginin profesörü olarak değil, herşeyden önce, karakteristik ideolojik ilkeleriyle, moraliyle ve çıkarlarıyla, işte ve tutumunda yüksek kültürel standartlarıyla sosyalist

bir toplumun yurttaşı, aktif bir komünizm kurucusu olarak eğitilmesini ister.

Öğrenimin üretici işle birleştirilmesi güzel bir eğitim aracıdır. Okul çocuklarına toplumsal olarak yararlı iş alışkanlığı ve sevgisi aşılama siyasetini ardıcıl izlemek gereklidir. Bu fiziksel iş ya da beyin işi olabilir ama toplumun gereksinim duyduğu gerçek, üretici iş olmalıdır.

İş fiziksel gelişmede de yardımcıdır. Bu bakımdan bizde herşey iyi gitmiyor. Yalnızca fizik eğitimi derslerini ve spora yatkınlığı değil, temizlik ve sağlık bakımı alanlarında belirli bir asgari bilgi edinme gereksinimini de kastediyorum. Her insanın, kendi organizmasını ve onu nasıl düzen altında tutacağını gençlerden başlatarak bilmesi gerekir.

İnsan, okuldan başka hiçbir yerde estetik eğitiminin başlangıçlarını alamaz ve yaşamı boyunca güzele yönelik bir duyguyu, sanat eserlerini anlama, değerlendirmeye ve sanatla uğraşma yeteneğini edinemez.

Doğal olarak, tüm bu görevlerin yerine getirilmesi hiç de az çaba ve zaman almayacaktır. Başka şeylerin yanı sıra, öğretmenlerin günümüzün gereklerini akılda tutarak elekten geçirilmelerini ve yetiştirilmelerini geliştirmek gerekli olacaktır.

Teorik temel

Yoldaşlar, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme stratejisi, katı Marksist-Leninist teorik temele dayalı olmalıdır. Bu arada, açıkça konuşursak, içinde yaşadığımız ve çalıştığımız toplumu henüz doğru dürüst incelemedik ve onun gelişmesini belirleyen yasaları, özellikle ekonomik olanları, henüz tam olarak açık etmedik. Bu nedenle bazen, ampirik olarak, söz gelimi, hiç de akılcı olmayan deneme-sınama yoluyla hareket etmek zorunda kalıyoruz.

Ne yazık ki bilim, çözümleri çok gerekli ve gelişmiş sosyalizmin ilke ve koşullarını karşılayacak olan bir dizi önemli soruna henüz pratik çözüm getirmemiş. Ne demek istiyorum? Hepsiinden-önce, üretimin verimliliğini, ürünün kalitesini arttırmanın en güvenilir yollarını seçmeyi ve fiyat oluşumunun bilimsel dayanaklı ilkelerini. Yalnızca bunlar da değil. Yaşam önümüze sürekli, toplumumuzun gelişmesinin bağlı olduğu yeni sorunlar çıkıyor. Bu daha da ağırlık kazandı çünkü artık bir dizi başka ülkenin sosyalist gelişme deneyimi de elimizin altındadır. Bu deneyim, dikkatli inceleme, değerlendirmeler ve genellemeler gerektiriyor. Diyeceklerimizi bir fındık kabuğuna sığdıracak olursak, günümüz koşullarında sosyal bilimlerin rolüne SBKŞP programının yeni basımında mutlaka dikkat gösterilmelidir.

Edebiyat ve sanatın sosyalist toplumumuzdaki önemine, bugünkü programımızda çok güzel işaret edilmiş. Aynı zamanda bu alanda bazı maddelerin belki daha da geliştirilmesine gereksinim vardır.

Parti, bilim ve kültürü zenginleştiren, emekçi halkı gelişmiş sosyalizmin norm ve ilkelerinin ruhunda eğitmeye yardım eden herşeyi destekler. Yeteneklere ve sanatçının yaratıcı arayışına ilgiyle, saygıyla, onun çalışma biçimlerine ve stiline karışmadan yanaşır. Ancak parti sanatın ideolojik içeriğine tarafsız kalmaz. Sanatın gelişmesini her zaman öyle yönlendirecektir ki sanat halkın çıkarlarına hizmet etsin. Tabii ki bu salt emirlerle yönetme sorunu değildir. Aktif, şefkatli, dikkatli ve aynı zamanda ideolojik olarak yabancı, ve profesyonel olarak zayıf çalışmalara ödünsüz Marksist-Leninist eleştiri, sanatsal yaratıcılığı etkilemenin ana yöntemidir.

Yoldaşlar, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme stratejisi, katı Marksist-Leninist teorik temele dayalı olmalıdır. Bu arada, açıkça konuşursak, içinde yaşadığımız ve çalıştığımız toplumu henüz doğru dürüst incelemedik ve onun gelişmesini belirleyen yasaları, özellikle ekonomik olanları, henüz tam olarak açık etmedik.

Halkın kültürel düzeyi yükseldikçe, halkın kafası üzerinde sanatın etkisinin de nasıl arttığını hepimiz görüyoruz. Böylece sanatın toplumsal yaşamı aktif olarak etkileme olanakları da büyüyor. Ve bu demektir ki, sanat alanında çalışanların, ellerindeki güçlü aracın, halkın davasına, komünizm davasına hizmet etmesini garantileme sorumluluğu çok büyük boyutlara varıyor.

Yoldaşlar, dünya gelişmesinin yüz yılın son çeyreğindeki deneyimi, programın uluslararası sorunlara ilişkin birçok maddesini değiştirme gereksinimini dayatıyor.

Dünyada güçler oranı önemli ölçüde değişmiştir. Dünya toplumsal sistemlerinin savaşımında görülmek için keskinleşme oldu. Durum böyleyken, iki sistem arasındaki tarihsel anlaşmazlığı askersel çatışma yoluyla çözmeye yöne-

lik bir girişim, insanlık için felaket olur. Onların aralarındaki karşılıklı ilişkilerin daha da gelişmesinin karakteri, yani, öзде, yeryüzünde barışı koruma sorunu, hem bugün, hem de görülebilir gelecekte partimizin dış siyasetinin kilit sorunudur.

Ve de yalnız bizim partimizin değil. İnsanlığın tepesinde asılı duran nükleer savaş tehdidi, tüm komünist hareketin faaliyetlerinin ana anlamını yeni bir biçimde değerlendirmeyi getiriyor. Komünistler, her zaman insanın insan tarafından ezilmesine ve sömürülmesine karşı savaşçılar oldular. Bugünlerde uygarlığın korunması ve insanın yaşama hakkı için de savaşım veriyorlar. Bunu programda yansıtmamak elden gelmez.

Günümüzde sosyalist ülkeler ve onların siyaseti, yeryüzünde kalıcı barışı garantileme davasında büyük önem taşıyan bir etkidir. Bu ülkelerin ortak çalışmasını ve birliğini güçlendirmek, bence, SBKŞP'nin ve Sovyet devletinin uluslararası faaliyetlerinin en önemli yönüdür.

SBKŞP programı, sosyalist ülkeler arasında gelişmiş yeni tip ilişkilerden söz ediyor. Ancak son yirmi yıl, dünya sosyalizmi fikrimizi zenginleştirdi ve onun ne denli çeşitli ve karmaşık olduğunu daha canlı gösterdi. Ekonomileri, kültürleri, sosyalist gelişmenin sorunlarını çözme yol ve yöntemleri açısından tekil sosyalist ülkeler arasında büyük farklılıklar var. Eskiden bize daha aynı olacaklar gibi gelirdi oysa bu doğaldır.

Doğru siyasal çizgi

Dünya sosyalizminin tarihi kanıtıyor ki sosyalist sistem, toplumun güvenli ilerlemesi ve ülkeler arasında uyumlu ilişkiler için tüm olasılıkları yaratıyor. Bu olasılıkların, sosyalist enternasyonalizmin, hem her ülkenin egemenlik haklarına mutlak saygıyı, hem de karşılıklı yoldaşça destek ve karşılıklı yardımı içeren ilkeleri temelinde nasıl gerçekleştiğine ilişkin oldukça çok örnek görüyoruz. Ama deneyimin de gösterdiği gibi, tüm bunlar kendine gelmiyor. Olasılıkları yaşama geçirmek için doğru siyasal çizgi gereklidir.

Siyasette insan hatalarının karşılığını ödemek zorundadır. Bir komünist partinin yol gösterici rolü zayıfladığı zaman, burjuva reformist gelişme yoluna doğru kayma tehlikesi doğar. Bir parti halkla bağını kaybederse, doğan boşlukta, emekçi halkın çıkarlarını savunma rolünü kendi kendine yakıştıranlar türer. Ulusçu duygulara karşı gelmezse, devletler arası ilişkiler doğar ki bunun da sosyalist dünyada bir dayanağı yoktur.

Ve doğal olarak, varolan farklılıkların ortak çalışmanın gelişmesine engel olmaması özellikle önemlidir. Bunu sağlamak komünistlerin, yönetimdeki komünist partilerin kutsal bir görevidir. Ne yani, bizi bölebilecek olan şeyler, yeni bir toplumun kurucuları olarak sahip olduğumuz ortak yanlara göre ölçülemez denli küçük kalır.

Biz tüm sosyalist ülkelerle dostluktan yanayız. En yakın dostlarımıza ve bağlaşıklarımıza — sosyalist topluluk-taki ülkelere — gelince, ortak bir kanımız var: Yaşam, işbirliğinin yalnızca genişlemesini değil, niteliğinin ve etkinliğinin de artmasını gerektiriyor.

Bu, birinci olarak, politik etkileşmenin daha da mükemmelleştirilmesi demektir ki Varşova Paketi örgütü bunun ana aracıdır.

Bu alanda işbirliğimizi giderek daha sıkılaştıracağımızı düşünüyoruz. Elbette işbirliği, durumun özelliklerine ve tek tek devletlerin özgül çıkarlarına bağlı olarak gelişmesini sürdürecektir. Aynı zamanda birlikte belirlenen ortak rota, giderek artan oranda, kardeş ülkelerin görüşlerinin ve konularının güçlü bir kaynaşımı olacaktır.

İkincisi, nitelik olarak yeni bir entegrasyon düzeyine ulaşmaya çalışıyoruz. Sosyalist ülkeler topluluğunun yaşamını onsuz düşünmek daha bugünden olanaksızdır. İleride entegrasyon daha da derin, geniş kapsamlı ve etkin olacaktır, katılan ülkelerin ulusal ekonomilerinin güçlenmesini güvenilir bir biçimde sağlayacaktır. Ortak uğraşlarımızın amacı budur.

Sonuç olarak, düşünsel alanda kardeş halkları ideolojik olarak birbirlerine daha çok yakınlatacağımızı, tarihsel yazgılarının aynı, birlikte olduğu duygusunu güçlendireceğimizi ve kültürel değerlerin değişiminin genişlemesini düşünüyoruz.

Elbette tüm bunlar uzun erimli süreçlerdir. Daha bugünden işliyor, ama etkileri yarın, gelecek yıllarda daha geniş olarak kendisini duyuracaktır. İnanıyoruz ki sosyalist ülkelerin toplumsal gelişme düzeyleri ne kadar daha yüksek ve ne kadar birbirine daha yakın olursa, aralarındaki karşılıklı anlayış o kadar büyük, işbirliği o kadar organik, zengin ve derin olacaktır.

Tek tek sosyalist ülkeler arasında olduğu kadar, dünya komünist hareketi içindeki bazı kardeş partiler arasında da, kimi sorunlarda doğan farklılıkların özünün nesnel bilimsel bir çözümlemesi ve sorunların Marksizm-Leninizm temelinde çözümü, komünistlerin birliğinin güçlendirilmesi için yolların aranması kuşkusuz uluslararası alanda partinin önemli görevlerinden biridir. Gerçeklik çerçevesinde kalmak istiyorsak, program bu noktayı görmezlikten gelemez.

Büyüyen rol

Kendilerini sömürge ve yarı-sömürge bağımlılıktan kurtarmış Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin büyüyen rolü, günümüz dünyasının temel özelliklerinden biridir. Bu ülkelerde oluşan süreçler karmaşık ve çok yönlüdür, bunların doğru bir biçimde anlaşılmaları önemlidir.

Bu ülkelerin bazılarında kapitalist sistem yerleşti. Ama emperyalist güçlerin saldırgan, egemenlik ve dikta siyaseti, o ülkelerin nesnel çıkarlarına da ters düşüyor. Ekonomik geriliğin üstesinden gelmeye uğraşan bu ülkelerin eşitlik temelinde uluslararası işbirliğine ve kalıcı bir barışa gereksinimleri vardır. Bunların çoğu, sosyalist ülkelerle ilişkileri, bağımsızlıklarını güçlendirmenin aracı olarak görüyorlar. Bağımsızlıklarına tam saygı ve işlerine karışmama temelinde, bu ülkelerle karşılıklı yarara dayanan işbirliği yolunu izlemeyi sürdüreceğiz, bu doğaldır.

Tek tek sosyalist ülkeler arasında olduğu kadar, dünya komünist hareketi içindeki bazı kardeş partiler arasında da, kimi sorunlarda doğan farklılıkların özünün nesnel bilimsel bir çözümlemesi ve sorunların Marksizm-Leninizm temelinde çözümü, komünistlerin birliğinin güçlendirilmesi için yolların aranması kuşkusuz uluslararası alanda partinin önemli görevlerinden biridir.

Eski sömürgeler dünyasından bize en yakın olanlar sosyalist yönelimi seçenlerdir. Bu ülkelerle biz, yalnızca dış siyasetteki anti-emperyalist, barışçıl amaçlarda değil, toplumsal adalet ve ilerleme gibi, ortak ideallerde de bir araya geliyoruz. Doğal olarak onların konularının karmaşıklığını ve devrimci gelişmelerinin zorluklarını görüyoruz. Amacın sosyalizm olduğunu duyurmak başka şey, onu kurmak başka bir şeydir. Bunun için belki bir üretim güçleri, kültür ve toplumsal bilinç düzeyi gerekiyor. Sosyalist ülkeler, bu ilerici ülkelere dayanışma gösteriyorlar, siyaset ve kültür alanlarında onlara yardım elini uzatıyorlar, savunmalarını güçlendirmelerini kolaylaştırıyorlar. Bu ülkelerin ekonomik gelişmelerine de olanakları-

mız ölçüsünde yardım ediyoruz. Ama bu ülkelerin ekonomik gelişmeleri, tüm toplumsal ilerlemeleri gibi, asıl olarak, yalnızca bu ülkelerin çalışmalarının ve liderlerinin doğru siyasetinin bir sonucu olacaktır.

Kapitalizmin dünyasına gelince, bu toplumsal sistemin genel krizinde önemli bir derinleşme gözlemliyoruz. Savaş sonrası dönemdeki gelişmesinde göreceli dengeyi sağlamada kapitalizme yardımcı olan yöntemler giderek daha az etkili oluyor. Şu giderek daha açıklık kazanıyor: Milyonlarca emekçi işsizliğe ve yoksulluğa terk edilirken, emperyalizm, eşi görülmedik derinlikte ve çapta olan bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal sonuçlarıyla başedemiyor.

Güçlü muhalefet

Emperyalizm, iç ve devletler arası uzlaşmazlıklar, kabarıklar ve çelişkilerin burgacıdadır. Bu derin ama farklı biçimlerde kapitalist ülkelerin siyasetinde yansıyor.

Bir yandan, daha önce söylendiği gibi, Amerikan emperyalizminin başını çektiği azıllı güçlerin saldırganlığı hızla yükseldi. Her ne pahasına olursa olsun, olayların gidişini değiştirmek üzere girişimler yapıyor. Tabii ki bu siyaset emperyalistlere başarı getirmeyecektir, ama serüvenliliğiyle insanlık için son derece tehlikelidir. Halklar tarafından güçlü bir muhalefetle karşılaşmasının nedeni budur ve kuşkusuz muhalefet daha da büyüyecektir.

Yine de, bugün kapitalist dünyada uluslararası durumu daha gerçekçi olarak değerlendiren başka eğilimler, başka siyasetçiler de vardır. Onlar, dünyada oluşan süreçlerin artık geri döndürülemez olduğunu anlıyorlar. Farklı sistemler içinde olan devletler arasında uzun erimli barışçıl birarada yaşamının gerekliliğini ve karşılıklı yararını görüyorlar. Buna hazır olduğumuz çok kereler söyledik ve bir kez daha tekrar ediyoruz. Bunun, dünyayı bölen toplumsal barikatların her iki yanında yer alan halkların çıkarlarına olduğuna inanıyoruz. Çünkü tüm ülkeleri ilgilendiren sorunlar az değildir, önemleri giderek büyümektedir. Örneğin gezegenimizde doğanın korunması, yeni enerji kaynaklarının kullanımı, uzayın araştırılması, dünya okyanus kaynaklarının bulunması.

Komünistler geleceğin sosyalizme ait olduğuna inanıyorlar. Tarihin gidişi bu yöndedir. Ama bu hiçbir biçimde "devrim ihracı" yapacağımız ya da diğer ülkelerin işlerine karışacağımız anlamına gelmez. "Devrim ihracı" tümüyle olanaksızdır. Sosyalizm yalnızca tek tek ülkelerin toplumsal gelişmelerinin nesnel gereksinimlerinin toprağında büyür.

Kesin inancımız şu ki, sosyalizm asıl olarak üstünlüklerini tümüyle kapitalizmle barışçıl rekabet koşullarında kanıtlayacaktır. Emperyalizmin bize yamamaya çalıştığı askersel alandaki rekabeti hiçbir şekilde savunmuyoruz.

Barış içinde birarada yaşama, sosyalizm ve emperyalizm arasındaki askersel-stratejik dengeyle nesnel olarak kolaylaşıyor. Bu dengenin sağlanması son yılların en önemli sonuçlarından biridir. Bunu elde etmek için halkımız ve diğer sosyalist topluluk ülkelerin halkları az çaba ve kaynak harcamadı ve engellenmesine izin vermeyeceğiz. Ülkemizin, dostlarımızın ve müttefiklerimizin güvenliğini sağlamak için olanaklı olan herşeyi yapmayı sürdüreceğiz ve emperyalist gericiğin saldırgan emellerine karşı duran güçlü unsur, Sovyet Silahlı Güçleri'nin savaş gücünü arttıracaktır. Ancak, yollarını aktif olarak aradığımız, silahlanma ve askersel harcama düzeyini her iki tarafta da düşürmek ve silahsızlanmaya girişmek olanaklı olursa, bu tüm ülkeler ve halklar için büyük bir başarı olacaktır.

Amacımız yalnızca savaşın önüne geçmek değildir. Uluslararası ilişkilerde köklü düzenlemeler getirmeye, bu ilişkilerde iyi olan herşeyi geliştirmeye ve pekiştirmeye çalışıyoruz. Devletlerin ve halkların bağımsızlık haklarına saygı ve emperyalizmin sürekli olarak kenara atmaya çalıştığı uluslararası hukuk ilkelerine kesinlikle uyulması üstünde ısrarla duruyoruz.

Kısacası, çağımızda yalnızca sosyalizm uluslararası alanda sağlıklı unsurların, detantın, barışın, her halkın ve tüm insanlığın çıkarlarının en tutarlı savunucusudur. Sovyetler Birliği Komünist Partisi programının yeni baskısı

Yaşayan Sosyalizm şu sözlerle son buluyordu:

"Yirmialtıncı Kongre Raporu"nu değerlendirirken, her komünist partişinin öteki bir komünist partisinde gördüğü yanlışları, eksikleri (hele bunlar tüm komünist partilerin çalışmalarını etkileyecek yönlere) açıkça, yoldaşça eleştirmesinin hakkı ve görevi olduğu anlayışıyla davrandık. Bu tutum bizce *proletarya enternasyonalizminin* gereğidir.

"Sovyetler Birliği dünya devriminin güçlü kurtarılmış bölgesi, dünya devrimi merkezidir. SBKP dünya işçi ve komünist hareketinin lider partisidir. Ondaki eksiklikler, yanlışlar dünya devrimini *doğrudan* olumsuz yönde etkiler. Bu eksiklerin, yanlışların giderilmesi dünya devrimine büyük bir ivme kazandıracaktır.

"Yaşasın Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği!

"Yaşasın şanlı Sovyetler Birliği Komünist Partisi!

"Gelecek komünizmindir!"

Parti, parti içi demokrasinin daha da gelişmesinde, komünistlerin yaratıcı eyleminin, insiyatif ve sorumluluklarının arttırılmasında büyük bir rezerve sahiptir. Komünistler parti ve ülke yaşamını ilgilendiren ivedi sorunları ne kadar cesaretle ve özgül olarak tartışılarsa, benimsenmiş kararları uygulamakta o kadar aktif olacaklar, partimiz tarihsel görevini o kadar başarıyla yerine getirebilecek.

tüm bunları kesin ifadelerle anlatmalıdır.

Yoldaşlar, ülkenin karşılaştığı büyük görevlerin başarılması, partinin öncü rolünü daha çok arttırmayı gerektirecek. Bu nedenle, parti kendi çalışma biçim ve yöntemlerini sürekli olarak mükemmelleştirmelidir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi programında, hâlâ yaşama uygulanmayı bekleyen birkaç örnek vardır. Yeni sorunlar da doğuyor.

Örneğin, parti ve devlet arasında pratikte işlevlerin doğru bir dağılımını sağlamak çok önemlidir. Parti organlarının devlet organlarının kopyası olması gerektiğini defalarca yineledik, ancak bundan kaçınmak her zaman olanaklı değildir. Sonuçta bu, devlet organları başlarının sorumluluğunu

azaltıyor, onlara sorumluluğu parti organları üstüne atmanın yollarını arıyor, bu arada parti organlarında istemeden işe kesimsel yaşamın unsurları gelişiyor.

Parti, parti içi demokrasinin daha da gelişmesinde, komünistlerin yaratıcı eyleminin, insiyatif ve sorumluluklarının arttırılmasında büyük bir rezerve sahiptir. Komünistler parti ve ülke yaşamını ilgilendiren ivedi sorunları ne kadar cesaretle ve özgül olarak tartışılarsa, benimsenmiş kararları uygulamakta o kadar aktif olacaklar, partimiz tarihsel görevini o kadar başarıyla yerine getirebilecek.

Çekici güç

Parti programının yeni baskısı, partinin ve halkın yüzyüze geldiği temel görevleri tamamlamada çabaları yoğunlaştırmak için herkesi yardıma çağırıyor. Onları iyi yaparsak bu, ülkeyi geliştirmede ve halkın yaşamını iyileştirmede diğer bir büyük ileri adım olacaktır. O zaman sosyalist sistem tüm dünyaya üstünlüklerini ve çekici gücünü daha ikna edici bir biçimde gösterecektir.

Yalnızca gelecek için düzgün ve iyi düşünülmüş rehberler hazırlamak değil, onları, gelecekteki çalışmaya aktif olarak katılmalarını sağlamak için milyonlarca komünist ve parti üyesi olmayan halka götürmek de önemlidir. Bu, kesinlikle ideolojik cephedeki savaşçıların başlıca görevlerinden birini oluşturuyor. İdeolojik, eğitimsel çalışma herşeyden önce partinin yığınlarla bağı sorunudur. Önemi de buradadır. İnanıyorum ki bu plenum toplantısı partiye, tüm eylemlerinde büyük bir yardımcı olacaktır.

Bugün Sovyetler Birliği'nde, yoldaşımızın sözünü ettiği yanlışların düzeltilmesi, eksiklerin giderilmesi yönünde önemli bazı adımlar atılmaktadır. Dünya devriminin, onunla uyumlu olarak Sovyetler Birliği'nin çıkarlarını savunmaktan başka bir kaygusu olmayan komünistler, yanlışları hiç çekinmeden yoldaşça eleştirdikleri gibi, yanlışları giderme yönünde atılan her adımı da övgü ve kıvançla karşılarlar. Biz de atılan olumlu adımları kıvançla karşılıyoruz. Ancak kıvançımızın bir önemli bir yönü daha vardır: Yaşayan sosyalizmde yaşam, *Yaşayan Sosyalizm*'de yazılanları doğruluyor.

Kitabı oku okut!

İsteme adresi:

29 Parkfield Street, London N1

